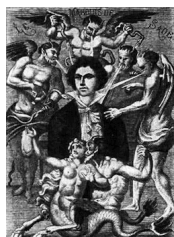

101 carti de necitit intr-o viata

Scris de Ninel Ganea
Vineri, 17 Iunie 2011 09:29

O mare multime de oameni a luat cu asalt Bastilia in dimineata zilei de 2 Iulie 1789 din dorinta de a elibera detinutii, de a masacra restul oamenilor si de a distruge tot ce le pica in mana. Comandantul inchisorii, De Launay, si-a dat seama de pericolul agitatiei si i-a interzis celui mai cunoscut dintre puscariasi (unele surse sustin ca si singurul), Marchizul De Sade, sa isi faca plimbarea obisnuta de dimineata deoarece ar putea sa-i incite si mai tare pe revolutionari. Aristocratul francez fusese inchis in puscariile si ospiciile Vechiului Regim aproape 13 ani la insistentele soacrei sale, femeie suficient de matura incat sa isi dea seama ca De Sade reprezinta un individ bolnav psihic. Faptul ca Revolutia Franceza si modernitatea au luat drept "simbol al ratiunii" (Maurice Blanchot) un individ ca "Divinul Marchiz" reprezinta un fapt semnificativ in sine.

In fine, astazi un ziar de mare tiraj din Romania le propune cititorilor sai o colectie intitulata "101 carti pe care trebuie sa le citesti intr-o viata", iar din selectia autorilor nu lipseste "Cele o suta douazeci de zile ale Sodomei", de Marchizul De Sade.

{comments on}

Primul lucru demn de mentionat este faptul ca ni se propune un canon, intr-o epoca in care se presupune ca au disparut toate criteriile, standardele si judecatile estetice absolute. Autorii au alcatuit o lista de carti relevante, in opinia lor, pentru orice persoana educata, caci cum altfel am putea numi pe cineva care citeste?

Scris de Ninel Ganea
Vineri, 17 Iunie 2011 09:29

Pe de alta parte, scurta insiruire a scriitorilor avansati spulbera din start orice idee de canon literar sau estetic, deoarece alaturi de Shakespeare ("Othello si Imblanzirea Scorpiei") sau Dostoievski ("Crima si pedeapsa") ne sunt propuse nume ca Ann Rice ("Interviu cu un vampir"), Jane Hamsher ("Nascuti asasinii"), Stephen King ("Shining"), Choderlos de Laclos ("Legaturi primejdioase") sau marchizul mai sunt amintiti. Practic, autorii colectiei nu au avut in minte decat un singur criteriu: cel comercial. Altfel nu se poate explica alaturarea unor nume respectabile cu unele atat de pestrite. De asemenea, este izbitoare preponderenta unor romane ce au cunoscut faima ca urmare a unor ecranizari de succes. Ceea ce nu ar fi rau, dar atunci poate ca numele colectiei ar trebui schimbat. Dar nu cred ca astfel de amanunte vor schimba prea tare intentiile cumparatorilor, mai ales ca volumele sunt tiparite bine si au coperti frumoase care dau bine intr-o biblioteca unde mai exista rafturi pentru carti. Chiar daca alaturarea Shakespeare – Ann Rice sau Jane Hamsher – Dostoievski e cel putin caraghioasa.

Revenind la ideea de canon si aristocratul francez, cred ca exista o lista esentiala de lecturi pe care cineva trebuie sa le parcurga pentru a putea fi numit educat (o sugestie poate fi gasita [aici](#)), la fel cum exista o lista interminabila de carti care nu merita a fi citite, nici macar pentru a vedea ca "asa nu se cuvine", chiar daca astazi motto-ul intregii lumi este "anything goes". Iar din ultima categorie face parte si "Cele o suta douazeci de zile ale Sodomei".

Ce poate invata bun cineva citind o carte precum cea a Marchizului De Sade mi-e greu sa imi dau seama. Dar daca scopul lecturii il reprezinta initierea in violenta, in perversiune morala si de alta natura, in sadism (termen derivat din numele autorului), in nihilism, in ideea ca omul nu reprezinta decat o masina, iar femeia o masina pentru sex, atunci nu ma pot gandi la o sugestie mai relevanta. Si daca toate coordonatele de mai sus se intalnesc din abundenta in lumea moderna, atunci originile intelectuale trebuie cautate in autori precum "divinul marchiz".

"Placerea sexuala este, admit, o pasiune careia toate celelalte ii sunt subordonate, dar in care toate se unesc", este una din maximele "Sodomei", ce poate functiona, de altfel, si ca un rezumat al operei lui Sigmund Freud sau al culturii de consum contemporane.

Fara sa intre in detaliile sordide ale vietii lui De Sade, unul din cei mai inteligenti critici ai operei sale, Aldous Huxley, scria: "The real reason why the Marquis could see no meaning or value in the world is to be found in those descriptions of fornications, sodomies and tortures which alternates with the philosophizing of Justine and Juliette... **His philosophical disquisitions, which like the pornographic day-dreams, were mostly written in prisons and asylums, were the theoretical justifications of his erotic practices (s.n.)**

101 carti de necitit intr-o viata

Scris de Ninel Ganea
Vineri, 17 Iunie 2011 09:29

”

Cu alte cuvinte, fiecare justifica ceea ce traieste, iar un om bolnav sufleteste ca aristocratul decadent nu facea nimic altceva in scrierile sale.

Intr-o lume cat de cat normala, cum era Vechiul Regim, un autor ca Marchizul de Sade era inchis de familie la azil din dorinta de a proteja lumea de nebunia sa. Astazi, modernii iluminati ni-l propun drept etalon artistic si moral.